(पञ्चमोऽध्यायः ॥ वर्गाः 1-38)

(19) **68** (म.8, अनु.7)

ऋषिः प्रियमेधः आङ्गिरसः छन्दः अनुष्टुप् **1,4,7,10,** गायत्री **2-3,5-6,8-9,11-19**

देवता इन्द्रः **1-13,** ऋक्षाश्वमेधौ **14-19**

आ त्वा रथं यथोतये सुम्नाय वर्तयामसि । तुविकूर्मिमृतीषहमिन्द्र शविष्ठ सत्पते ॥ 1 ॥
तुविशुष्म तुविक्रतो शचीवो विश्वया मते । आ पप्राथ महित्वना ॥ 2 ॥
यस्य ते महिना महः परि ज्मायन्तमीयतुः । हस्ता वज्रं हिरण्ययम् ॥ 3 ॥
विश्वानरस्य वस्पतिमनानतस्य शवसः । एवैश्च चर्षणीनामूती हुवे रथानाम् ॥ 4 ॥
अभिष्टये सदावृधं स्वर्मीळ्हेषु यं नरः । नाना हवन्त ऊतये ॥ 5 ॥
परोमात्रमृचीषममिन्द्रमुग्रं सुराधसम् । ईशानं चिद्वसूनाम् ॥ 6 ॥
तंतमिद्राधसे मह इन्द्रं चोदामि पीतये । यः पूर्व्यामनुष्टुतिमीशे कृष्टीनां नृतुः ॥ 7 ॥
न यस्य ते शवसान सख्यमानंश मर्त्यः । नकिः शवांसि ते नशत् ॥ 8 ॥
त्वोतासस्त्वा युजाप्सु सूर्ये महद्धनम् । जयेम पृत्सु वज्रिवः ॥ 9 ॥
तं त्वा यज्ञेभिरीमहे तं गीर्भिर्गिर्वणस्तम । इन्द्र यथा चिदाविथ वाजेषु पुरुमाय्यम् ॥ 10 ॥
यस्य ते स्वादु सख्यं स्वाद्वी प्रणीतिरद्रिवः । यज्ञो वितन्तसाय्यः ॥ 11 ॥
उरु णस्तन्वे३ तन उरु क्षयाय नस्कृधि । उरु णो यन्धि जीवसे ॥ 12 ॥
उरुं नृभ्य उरुं गव उरुं रथाय पन्थाम् । देववीतिं मनामहे ॥ 13 ॥
उप मा षड् द्वाद्वा नरः सोमस्य हर्ष्या । तिष्ठन्ति स्वादुरातयः ॥ 14 ॥
ऋज्राविन्द्रोत आ ददे हरी ऋक्षस्य सूनवि । आश्वमेधस्य रोहिता ॥ 15 ॥
सुरथाँ आतिथिग्वे स्वभीशूँरार्क्षे । आश्वमेधे सुपेशसः ॥ 16 ॥
षळश्वाँ आतिथिग्व इन्द्रोते वधूमतः । सचा पूतक्रतौ सनम् ॥ 17 ॥
ऐषु चेतद्वृषण्वत्यन्तर्ऋज्रेष्वरुषी । स्वभीशुः कशावती ॥ 18 ॥
न युष्मे वाजबन्धवो निनित्सुश्चन मर्त्यः । अवद्यमधि दीधरत् ॥ 19 ॥

(18) **69** (म.8, अनु.7)

ऋषिः प्रियमेधः आङ्गिरसः छन्दः अनुष्टुप् **1,3,7-10,12-15,** उष्णिक् **2,** गायत्री **4-6,**
पङ्क्तिः **11,16,** बृहती **17-18** देवता इन्द्रः **1-10,13-18,** विश्वे देववरुणाः **11,** वरुणः **12**

प्रप्र वस्त्रिष्टुभमिषं मन्दद्वीरायेन्दवे । धिया वो मेधसातये पुरंध्या विवासति ॥ 1 ॥
नदं व ओदतीनां नदं योयुवतीनाम् । पतिं वो अघ्न्यानां धेनूनामिषुध्यसि ॥ 2 ॥
ता अस्य सूददोहसः सोमं श्रीणन्ति पृश्नयः । जन्मन्देवानां विशस्त्रिष्वा रोचने दिवः ॥ 3 ॥
अभि प्र गोपतिं गिरेन्द्रमर्च यथा विदे । सूनुं सत्यस्य सत्पतिम् ॥ 4 ॥
आ हरयः ससृज्रिरेऽरुषीरधि बर्हिषि । यत्राभि संनवामहे ॥ 5 ॥

इन्द्राय गाव आशिरं दुदुह्रे वज्रिणे मधु । यत्सीमुपह्वरे विदत् ॥ 6 ॥
उद्यद्ब्रध्नस्य विष्टपं गृहमिन्द्रश्च गन्वहि । मध्वः पीत्वा सचेवहि त्रिः सप्त सख्युः पदे ॥ 7 ॥
अर्चत प्रार्चत प्रियमेधासो अर्चत । अर्चन्तु पुत्रका उत पुरं न धृष्ण्वर्चत ॥ 8 ॥
अव स्वराति गर्गरो गोधा परि सनिष्वणत्। पिङ्गा परि चनिष्कददिन्द्राय ब्रह्मोद्यतम् ॥ 9 ॥
आ यत्पतन्त्येन्यः सुदुघा अनपस्फुरः । अपस्फुरं गृभायत सोममिन्द्राय पातवे ॥ 10 ॥
अपादिन्द्रो अपादग्निर्विश्वे देवा अमत्सत।वरुण इदिह क्षयत्तमापो अभ्यनूषत वत्सं संशिश्वरीरिव ॥ 11 ॥
सुदेवो असि वरुण यस्य ते सप्त सिन्धवः । अनुक्षरन्ति काकुदं सूर्म्यं सुषिरामिव ॥ 12 ॥
यो व्यतीँरफाणयत्सुयुक्ताँ उप दाशुषे । तक्वो नेता तदिद्वपुरुपमा यो अमुच्यत ॥ 13 ॥
अतीदु शक्र ओहत इन्द्रो विश्वा अति द्विषः । भिनत्कनीन ओदनं पच्यमानं परो गिरा ॥ 14 ॥
अर्भको न कुमारकोऽधि तिष्ठन्नवं रथम् । स पक्षन्महिषं मृगं पित्रे मात्रे विभुक्रतुम् ॥ 15 ॥
आ तू सुशिप्र दंपते रथं तिष्ठा हिरण्ययम्।अध द्युक्षं सचेवहि सहस्रपादमरुषं स्वस्तिगामनेहसम् ॥ 16 ॥
तं घेमित्था नमस्विन उप स्वराजमासते । अर्थं चिदस्य सुधितं यदेतव आवर्तयन्ति दावने ॥ 17 ॥
अनु प्रतस्यौकसः प्रियमेधास एषाम् । पूर्वामनु प्रयतिं वृक्तबर्हिषो हितप्रयस आशत ॥ 18 ॥

(15) **70** (म.8, अनु.8)

ऋषिः पुरुहन्मा आङ्गिरसः छन्दः बृहती 1,3,5,7-11, सतोबृहती 2,4,6, शंकुमती 12, उष्णिक् 13, अनुष्टुप् 14 पुरउष्णिक् 15 देवता इन्द्रः

यो राजा चर्षणीनां याता रथेभिरध्रिगुः। विश्वासां तरुता पृतनानां ज्येष्ठो यो वृत्रहा गृणे ॥ 1 ॥
इन्द्रं तं शुम्भ पुरुहन्मन्नवसे यस्य द्विता विधर्तरि । हस्ताय वज्रः प्रति धायि दर्शतो महो दिवे न सूर्यः॥ 2 ॥
नकिष्टं कर्मणा नशद्यश्चकार सदावृधम् । इन्द्रं न यज्ञैर्विश्वगूर्तमृभ्वसमधृष्टं धृष्ण्वोजसम् ॥ 3 ॥
अषाळ्हमुग्रं पृतनासु सासहिं यस्मिन्महीरुरुज्रयः ।
सं धेनवो जायमाने अनोनवुर्द्यावः क्षामो अनोनवुः ॥ 4 ॥
यद्द्याव इन्द्र ते शतं शतं भूमीरुत स्युः । न त्वा वज्रिन्त्सहस्रं सूर्या अनु न जातमष्ट रोदसी ॥ 5 ॥
आ पप्राथ महिना वृष्ण्या वृषन्विश्वा शविष्ठ शवसा ।
अस्माँ अव मघवन्गोमति व्रजे वज्रिञ्चित्राभिरूतिभिः ॥ 6 ॥
न सीमदेव आपदिषं दीर्घायो मर्त्यः। एतग्वा चिद्य एतशा युयोजते हरी इन्द्रो युयोजते ॥ 7 ॥
तं वो महो महाय्यमिन्द्रं दानाय सक्षणिम् । यो गाधेषु य आरणेषु हव्यो वाजेष्वस्ति हव्यः ॥ 8 ॥
उदू षु णो वसो महे मृशस्व शूर राधसे। उदू षु मह्यै मघवन्मघत्तय उदिन्द्र श्रवसे महे ॥ 9 ॥
त्वं न इन्द्र ऋतयुस्त्वानिदो नि तृम्पसि । मध्ये वसिष्व तुविनृम्णोर्वोर्नि दासं शिश्नथो हथैः ॥ 10 ॥
अन्यव्रतममानुषमयज्वानमदेवयुम् । अव स्वः सखा दुधुवीत पर्वतः सुघ्नाय दस्युं पर्वतः ॥ 11 ॥
त्वं न इन्द्रासां हस्ते शविष्ठ दावने । धानानां न सं गृभायास्मयुर्द्विः सं गृभायास्मयुः ॥ 12 ॥
सखायः क्रतुमिच्छत कथा राधाम शरस्य । उपस्तुतिं भोजः सूरियो अह्रयः ॥ 13 ॥
भूरिभिः समह ऋषिभिर्बर्हिष्मद्भिः स्तविष्यसे। यदित्थमेकमेकमिच्छर वत्सान्पराददः ॥ 14 ॥
कर्णगृह्या मघवा शौरदेव्यो वत्सं नस्त्रिभ्य आनयत् ।अजां सूरिर्न धातवे ॥ 15 ॥

ऋषिः सुदीतिपुरुमीळ्हौ, आङ्गिरसौ, तयोः वा अन्यतरः छन्दः गायत्री **1-9** बृहती **10,12,14** सतोबृहती **11,13,15** देवता अग्निः

त्वं नो अग्ने महोभिः पाहि विश्वस्या अरातेः | उत द्विषो मर्त्यस्य ॥ **1** ॥

नहि मन्युः पौरुषेय ईशे हि वः प्रियजात | त्वमिदसि क्षपावान् ॥ **2** ॥

स नो विश्वेभिर्देवेभिरूर्जो नपाद्भद्रशोचे | रयिं देहि विश्ववारम् ॥ **3** ॥

न तमग्ने अरातयो मर्तं युवन्त रायः | यं त्रायसे दाश्वांसम् ॥ **4** ॥

यं त्वं विप्र मेधसातावग्ने हिनोषि धनाय | स तवोती गोषु गन्ता ॥ **5** ॥

त्वं रयिं पुरुवीरमग्ने दाशुषे मर्ताय | प्र णो नय वस्यो अच्छ ॥ **6** ॥

उरुष्या णो मा परा दा अघायते जातवेदः | दुराध्ये३ मर्ताय ॥ **7** ॥

अग्ने माकिष्टे देवस्य रातिमदेवो युयोत | त्वमीशिषे वसूनाम् ॥ **8** ॥

स नो वस्व उप मास्यूर्जो नपान्माहिनस्य | सखे वसो जरितृभ्यः ॥ **9** ॥

अच्छा नः शीरशोचिषं गिरो यन्तु दर्शतम् |
अच्छा यज्ञासो नमसा पुरूवसुं पुरुप्रशस्तमूतये ॥ **10** ॥

अग्निं सूनुं सहसो जातवेदसं दानाय वार्याणाम् |
द्विता यो भूदमृतो मर्त्येष्वा होता मन्द्रतमो विशि ॥ **11** ॥

अग्निं वो देवयज्ययाग्निं प्रयत्यध्वरे |
अग्निं धीषु प्रथममग्निमर्वत्यग्निं क्षैत्राय साधसे ॥ **12** ॥

अग्निरिषां सख्ये ददातु न ईशे यो वार्याणाम् |
अग्निं तोके तनये शश्वदीमहे वसुं सन्तं तनूपाम् ॥ **13** ॥

अग्निमीळिष्वावसे गाथाभिः शीरशोचिषम् |
अग्निं राये पुरुमीळ्ह श्रुतं नरोऽग्निं सुदीतये छर्दिः ॥ **14** ॥

अग्निं द्वेषो योतवै नो गृणीमस्यग्निं शं योश्च दातवे |
विश्वासु विक्ष्ववितेव हव्यो भुवद्वस्तुर्ऋषूणाम् ॥ **15** ॥

(18) **72** (म.8, अनु.8)

ऋषिः हर्यतः प्रागाथः छन्दः गायत्री देवता अग्निः हवींषि वा

हविष्कृणुध्वमा गमदध्वर्युर्वनते पुनः | विद्वाँ अस्य प्रशासनम् ॥ **1** ॥

नि तिग्ममभ्यंशुं सीदद्धोता मनावधि | जुषाणो अस्य सख्यम् ॥ **2** ॥

अन्तरिच्छन्ति तं जने रुद्रं परो मनीषया | गृभ्णन्ति जिह्वया ससम् ॥ **3** ॥

जाम्यतीतपे धनुर्वयोधा अरुहद्वनम् | दृषदं जिह्वयावधीत् ॥ **4** ॥

चरन्वत्सो रुशन्निह निदातारं न विन्दते | वेति स्तोतव अम्ब्यम् ॥ **5** ॥

उतो न्वस्य यन्महदश्वावद्योजनं बृहत् | दामा रथस्य ददृशे ॥ **6** ॥

दुहन्ति सप्तैकामुप द्वा पञ्च सृजतः | तीर्थे सिन्धोरधि स्वरे ॥ **7** ॥

आ दशभिर्विवस्वत इन्द्रः कोशमचुच्यवीत् | खेदया त्रिवृता दिवः || 8 ||
परि त्रिधातुरध्वरं जूर्णिरेति नवीयसी | मध्वा होतारो अञ्जते || 9 ||
सिञ्चन्ति नमसावतमुच्चाचक्रं परिज्मानम् | नीचीनबारमक्षितम् || 10 ||
अभ्यारमिदद्रयो निषिक्तं पुष्करे मधु | अवतस्य विसर्जने || 11 ||
गाव उपावतावतं मही यज्ञस्य रप्सुदा | उभा कर्णा हिरण्यया || 12 ||
आ सुते सिञ्चत श्रियं रोदस्योरभिश्रियम् | रसा दधीत वृषभम् || 13 ||
ते जानत स्वमोक्यं१ सं वत्सासो न मातृभिः | मिथो नसन्त जामिभिः || 14 ||
उप स्रक्वेषु बप्सतः कृण्वते धरुणं दिवि | इन्द्रे अग्ना नमः स्वः || 15 ||
अधुक्षत्पिप्युषीमिषमूर्जं सप्तपदीमरिः | सूर्यस्य सप्त रश्मिभिः || 16 ||
सोमस्य मित्रावरुणोदिता सूर आ ददे | तदातुरस्य भेषजम् || 17 ||
उतो न्वस्य यत्पदं हर्यतस्य निधान्यम् | परि द्यां जिह्वयातनत् || 18 ||

(18) **73** (म.8, अनु.8)

ऋषिः गोपवनः आत्रेयः, सप्तवध्रिः वा | छन्दः गायत्री | देवता अश्विनौ

उदीराथामृतायते युञ्जाथामश्विना रथम् | अन्ति षद्भूतु वामवः || 1 ||
निमिषश्चिज्जवीयसा रथेना यातमश्विना | अन्ति षद्भूतु वामवः || 2 ||
उप स्तृणीतमत्रये हिमेन घर्ममश्विना | अन्ति षद्भूतु वामवः || 3 ||
कुह स्थः कुह जग्मथुः कुह श्येनेव पेतथुः | अन्ति षद्भूतु वामवः || 4 ||
यदद्य कर्हि कर्हि चिच्छुश्रूयातमिमं हवम् | अन्ति षद्भूतु वामवः || 5 ||
अश्विना यामहूतमा नेदिष्ठं याम्याप्यम् | अन्ति षद्भूतु वामवः || 6 ||
अवन्तमत्रये गृहं कृणुतं युवमश्विना | अन्ति षद्भूतु वामवः || 7 ||
वरेथे अग्निमातपो वदते वल्ग्वत्रये | अन्ति षद्भूतु वामवः || 8 ||
प्र सप्तवध्रिराशसा धारामग्नेरशायत | अन्ति षद्भूतु वामवः || 9 ||
इहा गतं वृषण्वसू शृणुतं म इमं हवम् | अन्ति षद्भूतु वामवः || 10 ||
किमिदं वां पुराणवज्जरतोरिव शस्यते | अन्ति षद्भूतु वामवः || 11 ||
समानं वां सजात्यं समानो बन्धुरश्विना | अन्ति षद्भूतु वामवः || 12 ||
यो वां रजांस्यश्विना रथो वियाति रोदसी | अन्ति षद्भूतु वामवः || 13 ||
आ नो गव्येभिरश्व्यैः सहस्रैरुप गच्छतम् | अन्ति षद्भूतु वामवः || 14 ||
मा नो गव्येभिरश्व्यैः सहस्रेभिरति ख्यतम् | अन्ति षद्भूतु वामवः || 15 ||
अरुणप्सुरुषा अभूदकर्ज्योतिर्ऋतावरी | अन्ति षद्भूतु वामवः || 16 ||
अश्विना सु विचाकशद्वृक्षं परशुमाँइव | अन्ति षद्भूतु वामवः || 17 ||
पुरं न धृष्णवा रुज कृष्णया बाधितो विशा | अन्ति षद्भूतु वामवः || 18 ||

(15) **74** (म.8, अनु॒.8)

ऋषिः गोपवनः आत्रेयः छन्दः अनुष्टुप् **1,4,7,10,13-15,** गायत्री **2-3,5-6,8-9,11-12**
देवता अग्निः **1-12,** आर्क्षः श्रुतर्वा **13-15**

वि॒शोवि॑शो वो॒ अति॑थिं वाज॒यन्तः॑ पुरुप्रि॒यम्। अ॒ग्निं वो॒ दुर्यं॒ वचः॑ स्तु॒षे शू॒षस्य॒ मन्म॑भिः ॥ 1 ॥
यं जना॑सो ह॒विष्म॑न्तो मि॒त्रं न स॒र्पिरा॑सुतिम्। प्र॒शंस॑न्ति॒ प्रश॑स्तिभिः ॥ 2 ॥
पन्यां॑सं जा॒तवे॑दसं॒ यो दे॒वता॒त्युद्य॑ता । ह॒व्यान्यैर॑यद्दि॒वि ॥ 3 ॥
आग॑न्म वृत्र॒हन्त॑मं॒ ज्येष्ठ॑म॒ग्निमान॑वम् । यस्य॑ श्रु॒तर्वा॑ बृ॒हन्ना॒र्क्षो अनी॑क॒ एध॑ते ॥ 4 ॥
अ॒मृतं॑ जा॒तवे॑दसं ति॒रस्तमां॑सि दर्श॒तम् । घृ॒ताह॑वन॒मीड्य॑म् ॥ 5 ॥
स॒बाधो॒ यं जना॑ इ॒मे॒३ऽग्निं ह॒व्येभि॒रीळ॑ते । जु॒ह्वा॑नासो य॒तस्रु॑चः ॥ 6 ॥
इ॒यं ते॒ नव्य॑सी म॒तिरग्ने॒ अधा॑य्य॒स्मदा । मन्द्र॒ सुजा॑त॒ सुक्र॑तो॒ऽमू॑र॒ दस्माति॑थे ॥ 7 ॥
सा ते॑ अग्ने॒ शंत॑मा॒ चनि॑ष्ठा भवतु प्रि॒या । तया॑ वर्धस्व॒ सुष्टु॑तः ॥ 8 ॥
सा द्यु॒म्नैर्द्यु॒म्निनी॑ बृ॒हदुपो॑प॒ श्रव॑सि॒ श्रवः॑ । दधी॑त वृत्र॒तूर्ये॑ ॥ 7 ॥
अश्व॒मिद्गां र॑थ॒प्रां त्वे॒षमिन्द्रं॒ न सत्प॑तिम् । यस्य॒ श्रवां॑सि॒ तूर्व॑थ॒ पन्य॑पन्यं च कृ॒ष्टयः॑ ॥ 10 ॥
यं त्वा॑ गो॒पव॑नो गि॒रा चनि॑ष्ठदग्ने अङ्गिरः । स पा॑वक श्रु॒धी हव॑म् ॥ 11 ॥
यं त्वा॒ जना॑स॒ ईळ॑ते स॒बाधो॒ वाज॑सातये । स बो॑धि वृत्र॒तूर्ये॑ ॥ 12 ॥
अ॒हं हु॑वा॒न आ॒र्क्षे श्रु॒तर्व॑णि मद॒च्युति॑ । शर्धां॑सीव स्तुका॒विनां॑ मृ॒क्षा शी॒र्षा च॑तु॒र्णाम् ॥ 13 ॥
मां च॒त्वार॑ आ॒शवः॒ शवि॑ष्ठस्य द्रवि॒त्नवः॑ । सु॒रथा॑सो अ॒भि प्रयो॒ वक्ष॒न्वयो॒ न तुग्र्य॑म् ॥ 14 ॥
स॒त्यमित्त्वा॑ महेनदि॒ परु॒ष्ण्यव॑ देदिशम् । नेमा॑पो अश्व॒दात॑र॒ः शवि॑ष्ठादस्ति॒ मर्त्यः॑ ॥ 15 ॥

(16) **75** (म.8, अनु॒.8)

ऋषिः विरूपः आङ्गिरसः छन्दः गायत्री देवता अग्निः

यु॒क्ष्वा हि दे॑व॒हूत॑माँ॒ अश्वाँ॑ अग्ने र॒थीरि॑व । नि होता॑ पू॒र्व्यः स॑दः ॥ 1 ॥
उ॒त नो॑ देव दे॒वाँ अच्छा॑ वोचो वि॒दुष्ट॑रः । श्रद्विश्वा॒ वार्या॑ कृधि ॥ 2 ॥
त्वं ह॒ यद्य॑विष्ठ्य॒ सह॑सः सूनवाहुत । ऋ॒तावा॑ य॒ज्ञियो॒ भुवः॑ ॥ 3 ॥
अ॒यम॒ग्निः स॑ह॒स्रिणो॒ वाज॑स्य श॒तिन॒स्पतिः॑ । मू॒र्धा क॒वी र॑यी॒णाम् ॥ 4 ॥
तं ने॒मिमृ॒भवो॑ य॒था न॑मस्व॒ सहू॑तिभिः । नेदी॑यो य॒ज्ञम॑ङ्गिरः ॥ 5 ॥
तस्मै॑ नू॒नम॒भिद्य॑वे वा॒चा वि॑रूप॒ नित्य॑या । वृष्णे॑ चोदस्व सुष्टु॒तिम् ॥ 6 ॥
कमु॑ ष्विदस्य॒ सेन॑या॒ग्नेरपा॑कचक्षसः । प॒णिं गोषु॑ स्तरामहे ॥ 7 ॥
मा नो॑ दे॒वानां॒ विशः॑ प्रस्ना॒तीरि॑वो॒स्राः । कृ॒शं न हा॑सु॒रघ्न्याः॑ ॥ 8 ॥
मा नः॑ सम॒स्य दू॒ढ्यः॒१ परि॑द्वेषसो अं॒ह॒तिः । ऊ॒र्मिर्न ना॒वमा व॑धीत् ॥ 9 ॥
नम॑स्ते अग्न॒ ओज॑से गृ॒णन्ति॑ देव कृ॒ष्टयः॑ । अमै॑र॒मित्र॑मर्दय ॥ 10 ॥
कु॒वित्सु नो॒ गवि॑ष्टये॒ऽग्ने॑ सं॒वेषि॑षो र॒यिम् । उरु॑कृदु॒रु ण॑स्कृधि ॥ 11 ॥
मा नो॑ अ॒स्मिन्म॑हाध॒ने परा॑ वर्ग्भार॒भृद्य॑था । सं॒वर्गं॒ सं र॒यिं ज॑य ॥ 12 ॥
अ॒न्यम॒स्मद्भि॒या इ॒यमग्ने॒ सिष॑क्तु दु॒च्छुना॑ । वर्धा॑ नो॒ अम॑व॒च्छवः॑ ॥ 13 ॥

यस्याजुषन्नमस्विनः शमीमदुर्मखस्य वा | तं घेदग्निर्वृधावति ॥ 14 ॥

परस्या अधि संवतोऽवराँ अभ्या तर | यत्राहमस्मि ताँ अव ॥ 15 ॥

विद्मा हि ते पुरा वयमग्ने पितुर्यथावसः | अधा ते सुम्नमीमहे ॥ 16 ॥

(12) **76** (म.8, अनु.8)

ऋषिः कुरुसुतिः काण्वः	छन्दः गायत्री	देवता इन्द्रः

इमं नु मायिनं हुव इन्द्रमीशानमोजसा | मरुत्वन्तं न वृञ्जसे ॥ 1 ॥

अयमिन्द्रो मरुत्सखा वि वृत्रस्याभिनच्छिरः | वज्रेण शतपर्वणा ॥ 2 ॥

वावृधानो मरुत्सखेन्द्रो वि वृत्रमैरयत् | सृजन्त्समुद्रिया अपः ॥ 3 ॥

अयं ह येन वा इदं स्वर्मरुत्वता जितम् | इन्द्रेण सोमपीतये ॥ 4 ॥

मरुत्वन्तमृजीषिणमोजस्वन्तं विरप्शिनम् | इन्द्रं गीर्भिर्हवामहे ॥ 5 ॥

इन्द्रं प्रत्नेन मन्मना मरुत्वन्तं हवामहे | अस्य सोमस्य पीतये ॥ 6 ॥

मरुत्वाँ इन्द्र मीढ्वः पिबा सोमं शतक्रतो | अस्मिन्यज्ञे पुरुष्टुत ॥ 7 ॥

तुभ्येदिन्द्र मरुत्वते सुताः सोमासो अद्रिवः | हृदा हूयन्त उक्थिनः ॥ 8 ॥

पिबेदिन्द्र मरुत्सखा सुतं सोमं दिविष्टिषु | वज्रं शिशान ओजसा ॥ 9 ॥

उत्तिष्ठन्नोजसा सह पीत्वी शिप्रे अवेपयः | सोममिन्द्र चमू सुतम् ॥ 10 ॥

अनु त्वा रोदसी उभे क्रक्षमाणमकृपेताम् | इन्द्र यद्दस्युहाभवः ॥ 11 ॥

वाचमष्टापदीमहं नवस्रक्तिमृतस्पृशम् | इन्द्रात्परि तन्वं ममे ॥ 12 ॥

(11) **77** (म.8, अनु.8)

ऋषिः कुरुसुतिः काण्वः	छन्दः गायत्री **1-9**, बृहती **10**, सतोबृहती **11**	देवता इन्द्रः

जज्ञानो नु शतक्रतुर्वि पृच्छदिति मातरम् | क उग्राः के ह शृण्विरे ॥ 1 ॥

आदीं शवस्यब्रवीदौर्णवाभमहीशुवम् | ते पुत्र सन्तु निष्टुरः ॥ 2 ॥

समित्तान्वृत्रहाखिदत्खे अराँइव खेदया | प्रवृद्धो दस्युहाभवत् ॥ 3 ॥

एकया प्रतिधापिबत्साकं सरांसि त्रिंशतम् | इन्द्रः सोमस्य काणुका ॥ 4 ॥

अभि गन्धर्वमतृणदबुध्नेषु रजःस्वा | इन्द्रो ब्रह्मभ्य इद्वृधे ॥ 5 ॥

निराविध्यद्गिरिभ्य आ धारयत्पक्वमोदनम् | इन्द्रो बुन्दं स्वाततम् ॥ 6 ॥

शतब्रध्न इषुस्तव सहस्रपर्ण एक इत् | यमिन्द्र चकृषे युजम् ॥ 7 ॥

तेन स्तोतृभ्य आ भर नृभ्यो नारिभ्यो अत्तवे | सद्यो जात ऋभुष्ठिर ॥ 8 ॥

एता च्यौत्नानि ते कृता वर्षिष्ठानि परीणसा | हृदा वीड्वधारयः ॥ 9 ॥

विश्वेत्ता विष्णुराभरदुरुक्रमस्त्वेषितः | शतं महिषान्क्षीरपाकमोदनं वराहमिन्द्र एमुषम् ॥ 10 ॥

तुविक्षं ते सुकृतं सूमयं धनुः साधुर्बुन्दो हिरण्ययः |
उभा ते बाहू रण्या सुसंस्कृत ऋदूपे चिदृदूवृधा ॥ 11 ॥

(10) **78** (म.8, अनु.8)

ऋषिः कुरुसुतिः काण्वः	छन्दः गायत्री **1-9**, बृहती **10**	देवता इन्द्रः

पुरोळाशं नो अन्धस इन्द्र सहस्रमा भर । शता च शूर गोनाम् ॥ 1 ॥
आ नो भर व्यञ्जनं गामश्वमभ्यञ्जनम् । सचा मना हिरण्यया ॥ 2 ॥
उत नः कर्णशोभना पुरूणि धृष्णवा भर । त्वं हि शृण्विषे वसो ॥ 3 ॥
नकीं वृधीक इन्द्र ते न सुषा न सुदा उत । नान्यस्त्वच्छूर वाघतः ॥ 4 ॥
नकीमिन्द्रो निकर्तवे न शक्रः परिशक्तवे । विश्वं शृणोति पश्यति ॥ 5 ॥
स मन्युं मर्त्यानामदब्धो नि चिकीषते । पुरा निदश्चिकीषते ॥ 6 ॥
क्रत्व इत्पूर्णमुदरं तुरस्यास्ति विधतः । वृत्रघ्नः सोमपाव्नः ॥ 7 ॥
त्वे वसूनि संगता विश्वा च सोम सौभगा । सुदात्वपरिह्वृता ॥ 8 ॥
त्वामिद्यवयुर्मम कामो गव्युर्हिरण्ययुः । त्वामश्वयुरेषते ॥ 9 ॥
तवेदिन्द्राहमाशसा हस्ते दात्रं चना ददे ।
दिनस्य वा मघवन्त्संभृतस्य वा पूर्धि यवस्य काशिना ॥ 10 ॥

(9) **79** (म.8, अनु.8)

ऋषिः कृत्नुः भार्गवः	छन्दः गायत्री **1-8**, अनुष्टुप् **9**	देवता सोमः

अयं कृत्नुरगृभीतो विश्वजिदुद्भिदित्सोमः । ऋषिर्विप्रः काव्येन ॥ 1 ॥
अभ्यूर्णोति यन्नग्नं भिषक्ति विश्वं यत्तुरम् । प्रेमन्धः ख्यन्निः श्रोणो भूत् ॥ 2 ॥
त्वं सोम तनूकृद्भ्यो द्वेषोभ्योऽन्यकृतेभ्यः । उरु यन्तासि वरूथम् ॥ 3 ॥
त्वं चित्ती तव दक्षैर्दिव आ पृथिव्या ऋजीषिन् । यावीरघस्य चिद्द्वेषः ॥ 4 ॥
अर्थिनो यन्ति चेदर्थं गच्छानिद्ददुषो रातिम् । ववृज्युस्तृष्यतः कामम् ॥ 5 ॥
विदद्यत्पूर्व्यं नष्टमुदीमृतायुमीरयत् । प्रेमायुस्तारीदतीर्णम् ॥ 6 ॥
सुशेवो नो मृळयाकुरदृप्तक्रतुरवातः । भवा नः सोम शं हृदे ॥ 7 ॥
मा नः सोम सं वीविजो मा वि बीभिषथा राजन् । मा नो हार्दि त्विषा वधीः ॥ 8 ॥
अव यत्स्वे सधस्थे देवानां दुर्मतीरीक्षे । राजन्नप द्विषः सेध मीढ्वो अप स्रिधः सेध ॥ 9 ॥

(10) **80** (म.8, अनु.8)

ऋषिः एकद्यूः नौधसः	छन्दः गायत्री **1-9**, त्रिष्टुप् **10**	देवता इन्द्रः **1-9**, देवाः **10**

नह्यन्यं बळाकरं मर्डितारं शतक्रतो । त्वं न इन्द्र मृळय ॥ 1 ॥
यो नः शश्वत्पुराविथामृध्रो वाजसातये । स त्वं न इन्द्र मृळय ॥ 2 ॥
किमङ्ग रध्रचोदनः सुन्वानस्यावितेदसि । कुवित्स्विन्द्र णः शकः ॥ 3 ॥
इन्द्र प्र णो रथमव पश्चाच्चित्सन्तमद्रिवः । पुरस्तादेनं मे कृधि ॥ 4 ॥
हन्तो नु किमाससे प्रथमं नो रथं कृधि । उपमं वाजयु श्रवः ॥ 5 ॥
अवा नो वाजयुं रथं सुकरं ते किमित्परि । अस्मान्त्सु जिग्युषस्कृधि ॥ 6 ॥

इन्द्र॒ दृह्य॑स्व॒ पूर॑सि भ॒द्रा त॑ एति निष्कृ॒तम् । इ॒यं धीर्ऋ॒त्विया॑वती ॥ **7** ॥
मा सी॑मव॒द्य आ भा॑गु॒र्वी काष्ठा॑ हि॒तं धन॑म् । अ॒पावृ॑क्ता अर॒त्नयः॑ ॥ **8** ॥
तु॒रीयं॒ नाम॑ य॒ज्ञियं॑ य॒दा कर॒स्तदु॑श्मसि । आदित्पति॑र्न ओहसे ॥ **9** ॥
अवी॑वृधद्वो अमृ॒ता॒ अम॑न्दीदेक॒द्यूर्दे॑वा उ॒त याश्च॑ देवीः ।
तस्मा॑ उ॒ राध॑ः कृणुत प्रश॒स्तं प्रा॒तर्म॒क्षू धि॒याव॑सुर्जगम्यात् ॥ **10** ॥

(9) **81** (म.**8**, अनु॒.**9**)

ऋषिः कुसीदी काण्वः	छन्दः गायत्री	देवता इन्द्रः

आ तू न॑ इन्द्र क्षु॒मन्तं॑ चि॒त्रं ग्रा॒भं सं गृ॑भाय । म॒हा॒ह॒स्ती दक्षि॑णेन ॥ **1** ॥
वि॒द्मा हि त्वा॑ तुविकू॒र्मिं तु॒विदे॑ष्णं तु॒वीम॑घम् । तु॒वि॒मा॒त्रमवो॑भिः ॥ **2** ॥
न॒हि त्वा॑ शूर दे॒वा न मर्ता॑सो॒ दित्स॑न्तम् । भी॒मं न गां वा॒रय॑न्ते ॥ **3** ॥
एतो॒ न्विन्द्रं॒ स्तवा॒मेशा॑नं॒ वस्व॑ः स्व॒राज॑म् । न राध॑सा मर्धिषन्नः ॥ **4** ॥
प्र स्तो॑ष॒दुप॑ गासिष॒च्छ्रव॒त्साम॑ गी॒यमा॑नम् । अ॒भि राध॑सा जुगुरत् ॥ **5** ॥
आ नो॑ भर॒ दक्षि॑णेना॒भि स॒व्येन॒ प्र मृ॑श । इन्द्र॒ मा नो॒ वसो॒र्निर्भा॑क् ॥ **6** ॥
उप॑ क्रम॒स्वा भ॑र धृष॒ता धृ॑ष्णो॒ जना॑नाम् । अदा॑शूष्टरस्य॒ वेद॑ः ॥ **7** ॥
इन्द्र॒ य उ॒ नु ते॒ अस्ति॒ वाजो॒ विप्रे॑भिः॒ सनि॑त्वः । अ॒स्माभि॒ः सु तं स॑नुहि ॥ **8** ॥
स॒द्योजुव॑स्ते॒ वाजा॑ अ॒स्मभ्यं॑ वि॒श्वश्च॑न्द्राः । वशै॑श्च म॒क्षू जर॑न्ते ॥ **9** ॥

।इति षष्ठाष्टके पञ्चमोऽध्यायः समाप्तः ।